

Op 29 december 2021 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Vic van Dijk van de fractie D66 gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Inleiding de heer van Dijk (D66)

Vanaf 1 april 2021 is de Doelgroepenverordening sociale huur en middenhuur Enschede 2021 [1] van kracht. D66 Enschede is blij met deze verordening. Eindelijk hebben we een verordening die borgt dat de sociale en middeldure woningen die gerealiseerd worden, een bepaalde periode in stand gehouden worden. En dat hebben we hard nodig in deze krappe woningmarkt.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt helaas de grondslag aan onze doelgroepenverordening van rechtswege. Deze verordening wordt niet van rechtswege opgenomen in het Omgevingsplan. Er is ook geen overgangsrecht geregeld. Samengevat: "Gemeenten doen er al met al goed aan om tijdig te bedenken op welke wijze de regeling van de doelgroepenverordening onder de werking van de Omgevingswet terug moet komen." [2-4] D66 Enschede stelt hiermee vast dat een belangrijk publiekrechtelijk middel om de schaarse woningen te behouden voor de doelgroep er over een half jaar niet meer is.

Alle eisen uit de huidige doelgroepenverordening zullen opgenomen moeten worden in het Omgevingsplan. Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt (vooralsnog 1 juli 2022) zal dit gereed moeten zijn. Is het Omgevingsplan niet op tijd gereed, en dat is de verwachting in Enschede, dan zal het op een andere wijze geborgd moeten worden. Daarvoor zijn verschillende mogelijkheden zo hebben wij begrepen, bijvoorbeeld via een veegplan maar mogelijk kan ook de doelgroepenverordening omgezet worden naar een verordening in de zin van de Gemeentewet. Daarnaast is het waarschijnlijk van belang dat alle overeenkomsten en verordeningen waarin naar de doelgroepenverordening wordt verwezen, beoordeeld en eventueel aangepast worden.

D66-raadslid Vic van Dijk heeft daarom de volgende vragen aan het college van burgemeester en wethouders van Enschede:

1. Was het college voordat hij deze vragen ontving bekend met dit gevolg van de Omgevingswet voor de doelgroepenverordening?

Neen. Het college verkeert in de veronderstelling dat dit goed is geregeld in de overgang naar de Omgevingswet. Dit blijkt ook uit de informatie die is te vinden op de site "informatiepunt leefomgeving" de site van rijksoverheid, IPO, UvW en VNG). Daar is de volgende tekst te vinden:

Doelgroepenverordening

De doelgroepenverordening berust bij inwerkingtreding van de Omgevingswet op artikel 4.1 Omgevingswet. Hij hoeft tot nader order niet naar het omgevingsplan te verhuizen.

Let op: Als de gemeente het omgevingsplan wijzigt, moet de wijziging aan de regels van het Bkl voldoen. Van belang daarbij is artikel 5.161c van het Bkl. Dit treedt in werking als een omgevingsplan bouwactiviteiten toelaat waarvoor de overheid verplicht kosten moeten verhalen. Het artikel regelt dat de gemeente in dat geval regels in het omgevingsplan mag stellen voor het realiseren van woningen van bepaalde categorieën. Het omgevingsplan moet dan bepalen dat een specifiek gebruik door bepaalde doelgroepen gedurende een bepaalde termijn in stand blijft.

Uit bovenstaande tekst leiden wij af dat de overgang van de doelgroepenverordening goed is geregeld. Als we na 1 juli 2022 het Omgevingsplan willen wijzigen voor gebieden waar de doelgroepenverordening van toepassing is, dan nemen we de relevante onderdelen uit de doelgroepenverordening mee in de regels die gepaard gaan met de wijziging. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Natuurlijk houdt het college in de tussentijd een vinger aan de pols en komt in actie als blijkt dat dat nodig is.

- 2. Is het college voornemens alle voorwaarden die vastgelegd zijn in de huidige doelgroepenverordening op een andere wijze vast te leggen? Zo nee, kunt u toelichten waarom niet?**

Natuurlijk wil het college het ingezette beleid voortzetten onder de nieuwe Omgevingswet. En mocht het in de toekomst wenselijk of noodzakelijk zijn de voorwaarden in de huidige Doelgroepenverordening te wijzigen, dan zal dat plaatsvinden via een wijziging van het omgevingsplan. In dat geval zal de raad daartoe een raadsvoorstel worden voorgelegd.

- 3. Heeft het college al een aanpak en planning vastgesteld op welke wijze hij dit probleem wil oplossen? Zo nee, wanneer gaat u hiermee aan de slag?**

Zie het antwoord op vraag 1.

In aanvulling daarop: de Doelgroepenverordening is alleen van toepassing op sociale huurwoningen of middeldure huurwoningen die in een bestemmingsplan expliciet zijn bestemd als 'wonen – sociale huur' of 'wonen – middeldure huur'. Op dit moment hebben wij in Enschede nog geen bestemmingsplan met dergelijke bestemmingen. Ook om deze reden voorzien wij geen probleem in de overgang naar de Omgevingswet.

- 4. Wanneer kan de raad, bijvoorbeeld de commissie Omgevingsbeleid, geïnformeerd worden over deze aanpak? Waarom is de commissie Omgevingsbeleid niet eerder al geïnformeerd over dit soort invoeringsuitdagingen? De invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022 is erg dichtbij, zeker als u de tijd die verloren gaat met de gemeenteraadsverkiezingen 2022 en de nasleep daarvan in ogenschouw neemt.**

Er is op dit onderwerp geen aparte aanpak nodig. De invoering van de Omgevingswet gaat gepaard met heel veel invoeringsuitdagingen. De goede behartiging daarvan is voor een groot deel een ambtelijk en bestuurlijk vraagstuk. Een noodzakelijke voorwaarde voor de invoering is dat alles dat tot 1 juli 2022 door de raad is vastgesteld op het gebied van de fysieke leefomgeving, waaronder de doelgroepenverordening, ook werkingskracht houdt onder het nieuwe wettelijke stelsel.

- 5. Voor welke nu in ontwikkeling zijnde projecten en bestemmingsplannen is dit relevant en heeft dit consequenties?**

Zie primair het antwoord op vraag 3.

In deze periode is alleen het bestemmingsplan 'Newtonpark' (de voormalige ROC locatie aan de Hengelosestraat) in voorbereiding. Dit is het eerste plan waar we deze bestemmingen gaan toepassen. Voor eventuele toekomstige plannen waarop we de Doelgroepenverordening zouden willen toepassen geldt de situatie zoals bij antwoord 1 gemeld onder het kopje 'Doelgroepenverordening'.

- 6. Kunt u een overzicht geven van andere kwesties die gepaard gaan met de invoering van de Omgevingswet? Hoe en wanneer wilt u de raad betrekken in het kader van zijn kaderstellende rol?**

Het betreft hier niet een kaderstellend vraagstuk. Het vraagstuk dat hier aan de orde wordt gesteld, is dat de bestaande kaders ook blijven werken onder het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Het college ziet dat als een minimumvoorwaarde voor het invoeringstraject. Mocht blijken dat voor de voortzetting van het bestaande beleid voor de fysieke leefomgeving er toch een "nieuw" kader moet worden vastgesteld, dan wordt de raad daar natuurlijk tijdig bij betrokken.

7. Jarenlang heb ik u tot vervelens toe in de commissie Omgevingsbeleid gevraagd om een ambitiedocument met politieke keuzes voor wat betreft de invoering van de Omgevingswet. Met als doel de raad die ambities te laten bekrachtigen met een raadsbesluit. Laatst is gezegd dat een document met ambities van het college onderweg is. Wanneer kunnen de commissie Omgevingsbeleid en de raad dit bespreken met het college?

In de Commissie Omgevingsbeleid zijn concepten van het ambitiedocument al enkele keren besproken. Op basis van die besprekingen is het concept-document aangepast en ook weer voorgelegd aan de Commissie Omgevingsbeleid. Daarin is het evenwel nog niet behandeld. Dat komt ook omdat de Commissie nog een sessie voorbereidt over haar eigen rol voor de invoering. De uitkomsten daarvan kunnen ook weer van invloed zijn op het ambitiedocument.

Nog drie punten over dit ambitiedocument;

- a. Het is vooral een proces-document om tijdig gereed te zijn voor de invoeringsdatum van de Omgevingswet. Ambities in het document zien vooral op de wijze van uitvoering die we nastreven en de voorwaarden die we aan beleid stellen (waaronder de eisen uit de meetlat van de Commissie Omgevingsbeleid). Inhoudelijke ambities voor de stad staan er niet in, die komen aan de orde in de Omgevingsvisie.
- b. Het is een dynamisch document: in het invoeringstraject doen zich voortdurend nieuwe ontwikkelingen, onvoorziene problemen en gelukkig ook onvoorziene kansen voor. Dat is reden dat het document vanaf 2017 in een voortdurende staat van actualisatie is. De inbreng vanuit de Commissie Omgevingsbeleid speelt daarbij ook een belangrijke rol. Je zou dit kunnen zien als een nieuwe werkwijze voor grotere invoeringstrajecten.
- c. Als gevolg is het concept-ambitiedocument de afgelopen vier jaar een richtsnoer geweest voor alles dat aan de Commissie Omgevingsbeleid is voorgelegd. De eerste periode ging het in veel gevallen om nieuw (kaderstellend) beleid voor de fysieke leefomgeving waar de commissie als bekend zelf een meetlat voor heeft opgesteld. Die is als gezegd ook verwerkt in het ambitiedocument. De afgelopen periode gaat het meer om (de kaderstelling voor) de kerninstrumenten van de Omgevingswet, met name: Omgevingsvisie en Omgevingsplan, waaronder adviesrecht van de raad voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, participatieplicht en delegatie.

Enschede, 18 januari 2022

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

drs. Th.J.F.M. Bovens